

Kázeň z ev. Sl. Božích, BA (NK), 23. 6. 2024, 8.30/10.00, 4.
po Trojici, ES: 189, 481, 200, 466, A 67, čít.: Skutky 23, 11 – 22; ev.: Mk 8, 31 – 35, **BIBLICKÉ KRIMINÁLKY 4**

Modlitba (autor: Blaise Pascal, francúzsky filozof, matematik, 1623 – 1662)

„Bože na nebi, neprosím Ťa o zdravie ani o silu, o život ani o smrť, ale o to, aby si si použil moje zdravie i moju chorobu, môj život i moju smrť na svoju česť a moju spásu. Ty jediný vieš, čo mi prospieva. Ty jediný si Pán, vykonaj, ako ráčiš. Dávaj alebo odnímaj, Pane, avšak daj, aby sa moja vôľa zhodla s Tvojou.“
Amen.

Skutky 23, 11 – 35: „¹¹ V nasledujúcu noc postavil sa Pán vedľa neho a riekol mu: Bud' zmužilý, Pavel; lebo ako si svedčil o mne v Jeruzaleme, tak musíš svedčiť aj v Ríme. ¹² Keď sa rozodnilo, zhluklo sa niekoľko Židov a zaprisahali sa s kliatbou, že nebudú ani jesť, ani piť, dokiaľ Pavla nezabijú. ¹³ A bolo ich vyše štyridsať, ktorí sa takto sprisahali. ¹⁴ Títo predstúpili pred veľkňazov a starších hovoriac: Kliatbou sme sa zaprisahali, že neokúsime nič, kým Pavla nezabijeme. ¹⁵ Preto teraz, po dohode s radou, oznámte veliteľovi, aby vám ho zajtra predviedol, ako keby ste chceli zvedieť o ňom niečo určitejšie, a my sme hotoví zabiť ho prv, ako sa priblíži. ¹⁶ Ale počul o tomto úklade syn Pavlovej sestry a prišiel, vošiel do kasárne a rozpovedal to Pavlovi. ¹⁷ Pavel si povolal jedného zo stotníkov a povedal mu: Zaved' tohto mládenca k veliteľovi; lebo mu má niečo oznámiť. ¹⁸ Vzal ho teda a zaviedol k veliteľovi vraviac: Väzeň Pavel si ma zavolať a prosil, aby som priviedol k tebe tohto mládenca, ktorý ti má niečo povedať. ¹⁹ Veliteľ ho vzal za ruku, utiahol sa s ním a spýtal sa: Čo je to, čo mi máš oznámiť? ²⁰ A on mu odpovedal: Židia sa uzniesli poprosiť ťa, aby si zajtra dal priviesť Pavla do rady, ako by chceli zvedieť o ňom niečo určitejšieho. ²¹ Ale ty im nepovol'; lebo viac ako štyridsať z nich mu strojí úklady a s kliatbou sa zaprisahali, že nebudú ani jesť, ani piť, dokiaľ ho nezabijú. A už sú pripravení, čakajú len na tvoj súhlas. ²² Veliteľ prepustil mládenca a prikázal mu: Nikomu nehovor, že si mi to oznámil. ²³ Nato si zavolať dvoch stotníkov a povedal im: Pripravte na deviatu hodinu večer dvesto vojakov, aby mohli odísť do Cézarey, aj sedemdesiat jazdcov a dvesto kopijníkov. ²⁴ Aj jazdné zvieratá mali pripraviť, aby posadili na ne Pavla a dopravili ho bez úrazu k vladárovi

Felixovi. ²⁵ Jemu však napísal list tohto znenia: ²⁶ Klaudius Lyziáš výbornému vladárovi Felixovi zasiela pozdrav. ²⁷ Tohto muža chytili Židia a chceli ho zmárniť. Ale prišiel som s vojskom a vytrhol som im ho, keď som sa dozvedel, že je rímsky občan. ²⁸ Chcel som zvedieť príčinu, pre ktorú ho žalujú, a dal som ho predviesť pred radu. ²⁹ Tu som zistil, že žalujú na neho pre akési hádky o svojom zákone, ale že nie je obvinený zo zločinu, pre ktorý by zasluhoval smrť alebo žalár. ³⁰ Keď mi však bolo oznámené, že stroja úklady tomuto mužovi, ihneď som ho poslal k tebe a naložil som žalobníkom, aby tebe povedali, čo majú proti nemu. Maj sa dobre! ³¹ Vojaci podľa rozkazu vzali Pavla a odviekli ho v noci do Antipatridy. ³² Na druhý deň vypravili s ním jazdcov a vrátili sa do kasárne. ³³ Tí prišli do Cézarey, odovzdali vladárovi list a postavili pred neho aj Pavla. ³⁴ Keď (vladár) prečítal (list), spýtal sa, z ktorej krajiny je, a keď sa dozvedel, že z Cilície, ³⁵ povedal mu: Vypočujem ťa, keď prídu aj tvoji žalobcovia. A rozkázal ho strážiť v Herodesovom paláci.“

Milí bratia a milé sestry!

Štvrtou časťou pokračujeme v sérii kázní na vybrané biblické kriminálne príbehy.

O pár dní je sviatok apoštola Pavla. Príbeh, o ktorom budeme dnes uvažovať ukazuje, čo všetko – pre nás až nepredstaviteľné – sa spájalo so službou najväčšieho kresťanského misionára Pavla. Priblížme si okolnosti, ktoré viedli k tejto biblickej kriminálke a jej realie.

Odohráva sa **v Jeruzaleme**, kam prichádza **Pavel na záver svojej 3. misijnej cesty**. Píše sa rok 58 po Kristovi. V tej dobe Židia nemali kráľa. Najvyššia židovská rada bola vo svojej právomoci oklieštená. **Moc Rímskej ríše v podrobenom Judsku zastupoval Antonius Felix** (52 – 59). Pôsoobil ako rímsky prefekt, teda na rovnakom poste, aký za Ježišovho života

zastával Pontský Pilát. Felix sídlil v (prímorskej) Cézarei. **V Jeruzaleme velil posádke vyše tisícky rímskych vojakov Klaudius Lyziáš.** Vojaci mali kasárne v pevnosti Antónia, ktorá bola dvomi schodiskami spojená so severnou časťou areálu chrámu.

Chrám bol jediným miestom, kde sa prejavovala zvláštnosť Božieho ľudu. **Židia boli nesmierne citliví proti možnému znesväteniu chrámu.** Každému pohanovi, ktorý by vnikol do chrámu, hrozil trest smrti. Podobne aj Židovi, ak by to niekomu z pohanov umožnil. Apoštola **Pavla Židia nenávideli, lebo vraj zmiešaval židovstvo s pohanstvom. To Židia chápali ako zradu na Bohu a Božom ľude.** Pavla v chráme chytili – zatkli ako odpadlíka od pravej viery. V meste ho totiž zahliadli s nežidom Trofimom. Rozšírili ohováranie, že Pavel Trofima voviedol aj do chrámu, kam pohania nesmeli. **Vyvliekli teda Pavla z chrámu a chceli ho usmrtiť** (Sk 21, 29 – 31). **Rímske vojsko**, ktoré dbalo o poriadok v Jeruzaleme však **zasiahlo** a jeho veliteľ umožnil Pavlovi prehovoriť k ľudu (Sk 21, 39 – 40).

Pavel svedčil o tom, ako Ježiš Kristus zmenil jeho život. No Židia odmietli jeho slová a chceli Pavla zabiť. **Veliteľ Klaudius Lyziáš zobral Pavla pod ochranu** a keď sa dozvedel, že Pavel je rímskym občanom, zaobchádzal s ním slušne.

Umožnil mu vypočutie pred židovskou radou. Keď Pavel hovoril, že verí v zmŕtvychvstanie, vznikol medzi Židmi **rozkol**. Časť z nich žiadala Pavla prepustiť, ďalšia zamordovať ho ako nepriateľa ich národa a viery. **Z bezpečnostných dôvodov dal veliteľ Pavla odvieť do kasárne.** Tam sa Pavlovi prihovoriť Pán Ježiš: **„Bud' zmužilý, Pavel; lebo ako si svedčil o mne v Jeruzaleme, tak musíš svedčiť aj v Ríme.“**

Viacerí Boží muži, o ktorých sa dozvedáme z Biblie, potrebujú Božiu posilu: či už to bol Józua (Joz 1, 9), Jeremiáš (Jer 1, 8), Pavel (Sk 23, 11) i sám Pán Ježiš (L 22, 42 – 43). Pavel sa rozhodne necítil ako víťaz. On myslel na spásu Božieho ľudu izraelského, do ktorého patril.

Kriminálka spojená s ap. Pavlom **sa začína sprisahaním viac ako 40-tich židovských radikálov**, ktorí sa rozhodli, že Pavla zlikvidujú. Vo svojom odeve, ktorý mal mnoho záhybov, ukrývali zahnuté nože, aby rýchlym bodnutím odstránili tých, ktorých pokladali za nepriateľov. Plánovali, že keď Pavla vojaci povedú úzkymi uličkami Jeruzalema na súdne vypočutie pred najvyššiu židovskú radu, niekto zo sprisahancov sa zamieša medzi vojakov a Pavla znesie zo sveta. Radikáli si k tomu vymohli aj súhlas náboženských autorít, ktorým politikárčenie a ctižiadosť zatienili Boha. Dali súhlas k príprave ďalšej vraždy,

podobne ako to predtým urobili v Ježišovom prípade.

V 22. kap. Skutkov čítame, že Pavel najprv svedčil o Kristovi jeruzalemskému ľudu, potom (23, 1nn) najvyššej židovskej rade. Napokon chcel získať aspoň náboženskú skupinu farizejov, ku ktorej sám patrila (Sk 23, 6nn). No **v Jeruzaleme ho odmietli**. Pavel sa necíti ako triumfátor. Preto je zásadné, že **Ježiš ho posilňuje a potešuje** (Sk 23, 11). Nešlo pritom o súkromnú útechu, ale **o posilnenie a útechu týkajúce sa Pavlovej služby, ktorá sa mu v Jeruzaleme mohla javiť ako márna**. Ved' jeho národ odmietol evanjelium.

Pavel sa vníma ako človek v Kristovej službe, v službe diela Pána Ježiša Krista. **Ako je to s nami? Vnímame sa aj my ako ľudia slúžiaci Kristovi?** Ako tí, ktorí smerujú k veľkému cieľu? Alebo si s vierou vystačíme len pre seba? Z ekonomiky je známy pojem „**samozásobiteľ**“. Niektorí roľníci dopestujú len toľko, čo sotva vystačí pre ich obživu. Nie však už pre druhých. **V oblasti viery kresťan nie je samozásobiteľ**. Bola by to falošná predstava. Ved' vieru a duchovné dary máme z Božích zásob. A máme ich na to, aby sme sa o ne delili. **Pavlovi záležalo na ďalších ľuďoch, na tom, aby spoznali lásku Pána Ježiša Krista. Záležalo mu na ich spáse.**

Teraz sa však **Pavel sa ocitol v krajnom ohrození života**. **Sprisahanci mali perfektne zosnovaný plán, avšak... ..nepočítali s Bohom. Boh z ich plánov vypadol. ANI TIE NAJPREPRACOVANEJŠIE ĽUDSKÉ PLÁNY NEMÔŽU VYJSTĚ, KEĎ SA PROTI NIM POSTAVÍ PÁN BOH**. **Nijaká zbraň namierená proti Bohu nebude úspešná** (por. Izaiáš 54, 17).

Navzdory zákerným ľudským plánom, **mal Pán Boh situáciu pevne v rukách**. Na záchranu svojho apoštola si Pán Boh použil Pavlovho synovca - syna Pavlovej sestry. Bol to ešte len **chlapec, mládenec, s ktorým nik nepočítal**. Je ľahké prehliadať deti, či mladých ľudí a nazdávať sa, že sú ešte primladí, aby mohli pre Pána Boha čosi urobiť. V tejto biblickej kriminálke však mladík zohral významnú úlohu pri záchrane Pavlovho života. Stal sa Božím poslom. **Dobrych vecí, ktoré sa udejú cez Božích poslov - anjelov v ľudskej podobe - je viac, ako by sme kedykoľvek dokázali pomyslieť**.

PÁN BOH DOKÁŽE POUŽIŤ VO SVOJICH PLÁNOCH ĽUDÍ V AKOMKOLVEK VEKU. NEPODCEŇOVAŤ DETI ČI MLADÝCH ĽUDÍ, JE JEDNÝM Z ODKAZOV TOHTO PRÍBEHU. Už deti a mladí ľudia môžu byť v Božej službe.

Mládenec doručil veliteľovi informáciu o plánoch proti Pavlovi. Rímsky veliteľ Klaudius Lyziáš nariadil, aby početná vojenská ochranka

Pavla dopravila do Cézarey, sídla rímskej moci v okupovanej provincii Judsko. Početnosť ozbrojeného sprievodu, ktorého sa Pavlovi dostalo, je až neuveriteľná: 200 pešiakov, 70 jazdcov a 200 ďalších vojakov vyzbrojených kopijami. Tieto bezpečnostné opatrenia sa nám môžu javiť až prehnané. Netreba však zabúdať, v akom stave sa vtedy nachádzal Jeruzalem. Stačila iskierka nepokoja, aby z nej vznikol plameň a plameň prerástol vo veľký požiar rebélie a násilia.

470 vojakov sprevádza Pavla - posla Kristovho evanjelia. Je v tom aj **KUS BOŽIEHO HUMORU ČI IRÓNIE, KEĎ RÍMSKA ARMÁDA - POHANSKÍ LEGIONÁRI ZACHRAŇUJÚ PAVLA PRED NEPRIATEĽMI. ZVESTOVATEĽOVI EVANJELIA, SA DOSTÁVA MOCNEJŠEJ OCHRANY AKO CENNÉMU POKLADU ČI KORUNOVAČNÝM KLENOTOM. Podobne, ako predtým Pavlov synovec, aj veliteľ Klaudius Lyziáš a Pavlov početný ozbrojený sprievod konajú anjelskú službu: bez toho, aby si to uvedomovali, sa stávajú nástrojmi v ruke všemohúceho Boha.**

V Ž 104, 4 čítame: „*Vetry si robíš poslami a blčiaci oheň sluhami.*“ Tak Boh tuná robí rímskych legionárov svojimi pomocníkmi, svojimi anjelmi.

Pavel nateraz unikol smrti. No ešte mu znie v ušiach volanie nenávistného davu: „*Preč s ním*“ (Sk 21, 37), „*Preč zo zeme s takým človekom,*

lebo nie je hoden žiť!“ (Sk 22, 22). A predsa neopúšťa Jeruzalem bez nádeje. **Vzkriesený Pán Ježiš ho sprevádza na ceste nasledovania a svedectva - nie ochranou proti ťažkostiam, ale uistením o svojej blízkosti.**

Kristovo povzbudenie: Nestrácaj odvahu - vzchop sa, nestrácaj nádej - pripomína, že **Pán Boh dosiahne svoj cieľ**: evanjelium o spáse v Kristovi bude zvestované Židom i pohanom. Bude sa šíriť z Jeruzalema až do Ríma - napriek všetkým peripetiám a utrpeniu. **Veriť evanjeliu neraz znamená ísť do neistoty**, cestou, ktorú nepoznáme. **Vzkriesený Pán Ježiš nás však uistuje, že sa nemusíme báť. Boh svoje dielo dokončí - vo svete i v našom živote.** Amen.

S použitím výkladov k Skutkom apoštolov od autorov: Walter Lüthi, John R. W. Stott: Zápas mladé cirkve); Werner de Boor (Wuppertaler Studienbibel), Kolektív autorov: Cesta Božieho lidu - Nový zákon (vyd. Kalich. Praha 1993), Kolektív autorov: Průvodce životem, Študijná Biblia (vyd. Porta libri v spolup. s Slov. bibl., 2015): Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár